

Aan de minister van Defensie
Postbus 20701
2500 ES Den Haag

uw kenmerk	uw brief van	zaaknummer	behandeld door	telefoonnummer	e-mail
n.v.t	n.v.t	490881	Arnout Hulshuis	14 0318	info@ede.nl
onderwerp				bijlage(n)	Ede,
Reactie Voorlopig Ontwerp Wet op de Defensiegereedheid				-	1 juli 2025

Geachte minister Brekelmans,

U heeft de Wet op de Defensiegereedheid ter consultatie gelegd. In deze brief reageren wij als Defensiegemeente op de Veluwe op deze wet, en uiten wij daarover onze zorgen.

Uitbreiding van Defensie

Wij zijn nauw betrokken bij de uitbreiding van Defensie binnen onze gemeente en omgeving, zowel in directe zin als in samenwerking met onze buurgemeenten en de provincie Gelderland. Die uitbreiding is niet gering; het gaat om een toename van duizenden militairen en allerlei activiteiten in onze Veluwe omgeving. Als gemeente nemen we daarin onze verantwoordelijkheid gelet op het belang van het versterken van de krijgsmacht voor de veiligheid van Nederland. Om de uitbreiding goed te faciliteren, moeten de randvoorwaarden goed zijn ingevuld en daarvoor gaan wij ook graag met u aan de slag. Die randvoorwaarden zien onder meer op woningbouw, mobiliteit en stikstof, maar ook op een nauwe onderlinge afstemming als bestuursorganen en het belang van een zorgvuldig proces met de omgeving.

Zorgen over zeer ruime vrijstellingsbevoegdheid

Dat brengt ons bij de Wet op de Defensiegereedheid (Wodg) zoals u die nu ter consultatie heeft gelegd. Dit is een uitgebreid en complex wetsvoorstel. Op hoofdlijnen zien wij dat het wetsvoorstel grote implicaties kan hebben, met name waar het gaat om de mogelijkheden zoals genoemd in hoofdstuk 3 van die wet over de fysieke leefomgeving. In de Memorie van Toelichting erkent u dat de Wodg nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke omgeving, zoals landschappelijke waarden, flora en fauna en gezondheid van mensen. Hoofdstuk 3 van het wetsvoorstel maakt het mogelijk om bij algemene maatregel van bestuur (amvb) van bestaande wettelijke voorschriften gerichte afwijkingen te regelen. Die implicaties hebben ook betrekking op de activiteiten van Defensie in onze omgeving, gelet op Bijlage I van de wet. Dat geldt evenzeer voor de activiteiten in Bijlage II, waar u tijdelijke ontheffingen wilt kunnen nemen voor activiteiten die ook op onze omgeving betrekking hebben. Dat raakt in bepaalde gevallen ook aan activiteiten in het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie waarover we juist afspraken verwachten te kunnen maken in de komende periode.

Gezamenlijk proces

Uit het wetsvoorstel zoals dat in consultatie is gebracht, blijkt dat deze amvb's met een voorhangprocedure langs het parlement zullen gaan voor vaststelling. Wat betreft de tijdelijke ontheffingen zal beroep openstaan bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Wij missen in deze beide aspecten de noodzakelijke afstemming en participatie met medeoverheden, waaronder gemeenten.

Ook als er geen sprake is van directe bevoegdheden raakt een toepassing van deze wet onze inwoners en onze belangen in directe zin.

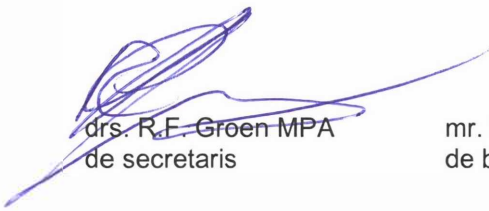
Geen afwenteling

Gereedstellingsactiviteiten in de zin van de wet kunnen worden uitgevoerd, ondanks dat er op basis van een passende beoordeling geen zekerheid kan worden verkregen dat de activiteiten de kenmerken van een Natura 2000 gebieden niet aantasten. Dit raakt ons als Veluwegemeente(n) in onze ambities op het gebied van onder meer woningbouw en mobiliteit. De mogelijkheden rondom stikstof en natuurcompensatie die deze wet biedt, mogen er niet toe leiden dat de natuur op de Veluwe verder verslechtert. Juist niet nu wij als regio Foodvalley inzetten op een haalbare gebiedsgerichte aanpak op stikstof en natuurherstel en hierover in gesprek zijn met het kabinet in de Ministeriele Commissie Economie en Natuurherstel. Zeker niet als onze ambities op het gebied van onder meer woningbouw, economie en mobiliteit, maar zelfs de noodzakelijke transitie in het landelijk gebied, moeilijker of niet meer kunnen worden uitgevoerd. Een opgave die wij sinds 2022 samen met het rijk hebben onderzocht, gevormd en beschreven in het NOVEX ontwikkelingsperspectief. Wij vertrouwen erop dat u waarborgen in de wet opneemt, die dit voorkomen. Wij denken hierbij aan 1) het zo snel mogelijk in kaart brengen van de impact op de stikstof- en natuurherstelopgaven en 2) het zo spoedig mogelijk zelf compenseren van stikstofruimte en uitvoeren van natuurcompensatie voor uw activiteiten ook als u op korte termijn gebruik wenst te maken van deze wet.

Beperking overlast

Wij doen u hierbij het dringende verzoek om slechts in het úiterste geval van de mogelijkheden in deze wet zoals die nu voorligt, gebruik te maken en dat ook te borgen in de wet. We gaan er hierbij vanuit dat eventuele flexibiliteit binnen vergunningsruimte niet leidt tot grotere overlast dan vergund is of kan worden vergund. Wij wijzen u er op dat het bewaken van de gezondheid van onze inwoners als gezamenlijke overheden een belangrijk taak is die niet lichtvaardig mag worden opgevat. Wij hechten in het belang van draagvlak en zorgvuldigheid zeer aan een zorgvuldige participatie met medeoverheden en inwoners met oog voor transparantie en ruimte voor afstemming. Dat draagvlak is binnen onze gemeente over het algemeen hoog en dat willen we graag zo houden. Daarvoor blijft samen optrekken cruciaal.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

drs. R.F. Groen MPA
de secretaris

mr. L.J. Verhulst
de burgemeester